

Vergaderjaar 2014–2015

33 979

Regels ten behoeve van een verantwoorde groei van de melkveehouderij (Wet verantwoorde groei melkveehouderij)

K

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 maart 2015

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken¹ hebben kennisgenomen van de brief² van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 26 februari jl., waarin zij de Kamer laat weten dat het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 21, vijfde lid, van de Meststoffenwet niet vóór 1 maart 2015 in het kader van de voorgeschreven voorhangprocedure³ kan worden overgelegd aan beide Kamers. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie de Staatssecretaris op 4 maart 2015 een brief gestuurd.

De Staatssecretaris heeft op 9 maart 2015 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Boer

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijner (VVD) (*voorzitter*), Terpstra (CDA), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA) (*vice-voorzitter*), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Bröcker (VVD), Beckers (VVD), Van Beek (PVV), Gerkens (SP), Koning (PvdA).

² Kamerstukken I, 2014/15, 33 979, J.

³ Artikel 21, zesde lid, Meststoffenwet.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Staatssecretaris van Economische Zaken

Den Haag, 4 maart 2015

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken hebben kennisgenomen van uw brief⁴ van 26 februari jl., waarin u de Kamer laat weten dat het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 21, vijfde lid, van de Meststoffenwet niet vóór 1 maart 2015 in het kader van de voorgeschreven voorhangprocedure⁵ kan worden overgelegd aan beide Kamers. De commissie stelt vast dat dit uitstel niet strookt met uw uitlatingen tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij⁶ op 15 en 16 december 2014 in de Eerste Kamer. De commissie wil daarom het volgende aan u voorleggen.

In het debat sprak u de verwachting uit dat de algemene maatregel van bestuur vóór 1 maart 2015 zou kunnen worden voorgehangen⁷. De commissie is van mening dat zij – mede gelet op de voortvarendheid die door de regering gevraagd is ten aanzien van de behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer⁸ – er van uit mocht gaan dat u deze termijn zou halen. Nu dat niet het geval blijkt te zijn, verzoekt zij u op zeer korte termijn de volgende vragen te beantwoorden.

Wat zijn de gevolgen voor de sector, het mestbeleid en overige milieu-doelstellingen, wanneer de bedoelde algemene maatregel van bestuur niet per 1 april 2015, gelijktijdig met het vervallen van het Europese melkquoteringsstelsel, in werking zou kunnen treden? U merkt in uw brief op dat de gestelde beperkingen pas gelden nadat de algemene maatregel van bestuur van kracht zal zijn geworden. Ten aanzien van de sector verzoekt de commissie u specifiek in te gaan op zowel de vraag wat de te verwachten ontwikkelingen zijn bij melkveebedrijven vanaf 1 april a.s. als op de vraag of die ontwikkelingen verschillend zijn voor extensieve en intensieve bedrijven. Tevens ziet de commissie graag toegelicht of bij groei van melkveebedrijven een grondgebonden groei dan wel een grondloze groei te verwachten is.

Voorts wordt de commissie graag door u geïnformeerd over de gevolgen van de te verwachten ontwikkelingen voor natuur en landschap en het overige milieu en voor het dierenwelzijn.

Ook nu u verwacht de ontwerp algemene maatregel van bestuur eerst «in de loop van maart aan beide Kamers aan te kunnen bieden» – en het melkquoteringsstelsel reeds per 1 april a.s. vervalt – dient er voldoende ruimte over te blijven om de parlementaire bevoegdheden bedoeld in artikel 21, zesde lid, van de Meststoffenwet gedurende de vier weken-termijn van die bepaling uit te kunnen oefenen. De commissie verzoekt u ten aanzien van dit aspect om een reactie.

Tot slot merkt de commissie op dat uit uw brief van 26 februari blijkt dat het overleg met de sector nog moet plaatsvinden en dat het behalve over de inhoud van de algemene maatregel bestuur ook zal gaan over

⁴ Kamerstukken I, 2014/15, 33 979, J.

⁵ Artikel 21, zesde lid, Meststoffenwet.

⁶ Wetsvoorstel 33 979.

⁷ Handelingen I, 16 december 2015, nr. 14, item 3, blz. 10.

⁸ Brief van 26 november 2014 (Kamerstukken I, 2014/15, 33 979, B).

maatregelen om weidegang te stimuleren. U geeft aan de Kamer over laatstgenoemd onderwerp nader te willen informeren gelijktijdig met de aanbieding van de algemene maatregel van bestuur. Kunt u aangeven in hoeverre deze aanpak gevolgen heeft voor de termijn waarop de algemene maatregel van bestuur zal worden voorgehangen?

De leden van de commissie zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen de antwoorden graag uiterlijk vrijdag 6 maart 2015 16:00 uur.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
E.M. Kneppers-Heijnert

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 maart 2015

Per brief van 4 maart jl. heeft de vaste commissie voor Economische Zaken mij vragen gesteld over de algemene maatregel van bestuur grondgebonden groei melkveehouderij. De vragen hebben betrekking op de procedure en de inwerkingtreding van de algemene maatregel van bestuur (AMvB) en op de verwachte ontwikkelingen in de melkveehouderij. Met deze brief beantwoord ik de vragen.

Procedure en inwerkingtreding algemene maatregel van bestuur

Op 1 april aanstaande vervalt het Europese stelsel van melkquota. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij, die op 1 januari 2015 van kracht is geworden, borgt dat de groei van de melkveehouderij als gevolg van de (aanstaande) afschaffing van de melkquotering plaatsvindt binnen de milieurandvoorwaarden van de Nitraatrichtlijn.

De Meststoffenwet, zoals deze door de Wet verantwoorde groei melkveehouderij is gewijzigd, stelt daartoe dat bedrijven met melkvee uitsluitend kunnen groeien als de toename in fosfaatproductie wordt verantwoord. Als een bedrijf met melkvee in een kalenderjaar meer fosfaat produceert dan in het referentiejaar 2013, moet de extra fosfaat óf worden geplaatst op grond die bij het bedrijf hoort óf in zijn geheel worden verwerkt (of een combinatie van die twee mogelijkheden). Deze verplichting geldt sinds 1 januari 2015.

In de Meststoffenwet is opgenomen dat bij AMvB beperkingen worden gesteld aan de mogelijkheid voor ondernemers om de toename in fosfaatproductie uitsluitend te verantwoorden met mestverwerking. Het doel van de AMvB is te voorkomen dat de melkveehouderij volledig grondloos kan groeien. Daarom zullen in de AMvB nadere regels worden gesteld die borgen dat uitbreiding in de melkveehouderij op zijn minst gedeeltelijk grondgebonden plaatsvindt.

Voor de periode tot de AMvB van kracht is, zijn bedrijven met melkvee die uitbreiden vanzelfsprekend gehouden aan de bepalingen uit de wet waardoor zij moeten verantwoorden dat de productie van extra fosfaat plaatsvindt binnen milieurandvoorwaarden. Na de inwerkingtreding van de AMvB moeten bedrijven met melkvee verantwoorden dat een eventuele toename van de fosfaatproductie voldoet aan de nadere bepalingen die in de AMvB zijn gesteld. Elk jaar wordt beoordeeld of een bedrijf over voldoende grond beschikt om de groei van zijn fosfaatproductie conform de regelgeving te verantwoorden. De verantwoording via grond geschiedt dan door de opgave van grondgebruik in de GDI, die jaarlijks voor 15 mei moet worden gedaan. Tijdens de behandeling van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij heb ik aangegeven een voorziening te zullen treffen voor ondernemers die, vóór zij konden weten dat nadere voorwaarden gesteld zullen worden om grondloze groei te voorkomen, financiële verplichtingen zijn aangegaan om de toename van fosfaatproductie in zijn geheel te verwerken. De in de wet voorgeschreven procedure bepaalt dat de AMvB eerst in een voorhangprocedure aan beide Kamers der Staten-Generaal wordt voorgelegd alvorens de AMvB aan de Koning kan worden voorgedragen voor advies door de Raad van State.

Verwachte ontwikkelingen in de melkveehouderij

Het Landbouw Economisch Instituut (LEI) heeft een ex ante evaluatie uitgevoerd op de Wet verantwoorde groei melkveehouderij. Uit de analyse bleek dat melkveehouders die willen groeien vanuit bedrijfseconomisch overwegingen in overwegende mate lijken te kiezen voor groei op basis van 100% mestverwerking (Kamerstukken II 2014/15, 33 979, nr. 6 en nr. 22). Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat in 2013 40% van de melkveebedrijven geen fosfaatoverschot op bedrijfsniveau had. Deze bedrijven hebben daardoor mogelijkheden voor grondgebonden groei binnen het bedrijf. Voorts is nog geen rekening gehouden met mijn voornemen om een deel van de groei grondgebonden te laten zijn. Extensieve bedrijven die nog over voldoende afzetruimte op hun bedrijf beschikken om de groei van hun fosfaatproductie te compenseren zullen zich nog niet genoodzaakt zien mest te laten verwerken. Pas op het moment dat een extensief bedrijf in productie in dusdanig mate groeit dat op het bedrijf een melkveefosfaatoverschot ontstaat, vallen zij onder de reikwijdte van de wet.

Het stelsel van verantwoorde groei van de melkveehouderij moet zorgen voor een duurzame balans tussen groei van de melkveehouderij en afzet van dierlijke mest, binnen en buiten Nederland. Doel is de druk op de Nederlandse mestmarkt niet te laten oplopen bij een groei van de productie in de melkveehouderij, waardoor het stelsel bijdraagt aan de werking van het stelsel van gebruiksnormen. De milieueffecten van de maatregelen in dit wetsvoorstel zijn daarmee veelal indirect van aard. Het stelsel is ondersteunend aan het bestaande stelsel van gebruiksnormen en aan het stelsel van verplichte mestverwerking en dient in hoofdzaak om er voor te zorgen dat de kans op overtreding van de gebruiksnormen niet toeneemt door extra druk op de mestmarkt bij een groei van de productie in de melkveehouderij. De verplichtingen uit dit wetsvoorstel gelden voor alle bedrijven met melkvee.

Het LEI heeft in de ex ante evaluatie niet specifiek gekeken naar het effect van de wet verantwoorde groei melkveehouderij voor natuur, landschap, overige milieu en het dierenwelzijn. Zoals in voorgaande betoogd is de wet vooral ondersteunend aan het bestaande stelsel van gebruiksnormen onder de Meststoffenwet. Dat is onderdeel van het Nederlandse maatregelenpakket om te voldoen aan de verplichtingen uit de Nitraatrichtlijn, die primair gericht zijn op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Bij het aspect dierenwelzijn wordt, gezien de debatten die ik met uw Kamer alsook met de Tweede Kamer heb gevoerd over de wet, vooral gedacht aan weidegang van melkvee. Zoals toegezegd aan beide Kamers is het mijn voornemen om, tezamen met relevante partijen, met een actiegerichte aanpak weidegang te stimuleren. U wordt hier nog nader over geïnformeerd. De uitwerking van de actiegerichte aanpak en de gesprekken die ik hierover zal voeren met betrokken partijen, zijn niet van invloed op de termijn waarop ik de AMvB bij beide Kamers zal voorhangen.

Ik verwacht op zeer korte termijn op bestuurlijk niveau met betrokken sector en maatschappelijke organisaties te kunnen overleggen over de invulling van de AMvB. Daarna zal ik de AMvB in het kader van de voorhangprocedure zo snel mogelijk aan uw Kamer aanbieden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema